FOTOJEROEN.NL

Over extenders (of convertors)

Want het is eigenlijk hetzelfde. Een extender is een converter. En andersom; een converter is een extender. Ik ga me hier beperken tot het begrip extender. Laat ik converter even achterwege. Maakt het anders maar een beetje verwarrend.

Wat word er hier dan besproken? Ik ga het hebben over wanneer je extenders in kunt zetten. Maar ook zeker wanneer ook niet. Wat de nadelen er van zijn en wat de voordelen zijn. Want ze hebben niet alleen voordelen hoor.

Op alle afbeeldingen en teksten berust het auteursrecht. Gebruik zonder toestemming is niet toegestaan.
Jeroen de Jong - www.fotojeroen.nl - info@fotojeroen.nl

Verschillende soorten

Er zijn verschillende extenders. Van verschillende fabrikanten uiteraard. De grote cameramerken zoals Nikon en Canon hebben hun eigen extenders maar ook partijen als Kenko maken extenders. Welke je moet kopen, dat hangt natuurlijk ook een beetje van je portemonee af. Ik ga hier ook, net als altijd, geen koopadvies geven. Simpelweg omdat koopadviezen op maat gemaakt dienen te zijn en dat gaat niet op een website.

Wat doet een extender?

Het verlengt simpelweg je brandpunt. Het is een soort vergrootglas wat je tussen je camera en objectief zet. D'r zitten ook lenzen in een extender en deze zorgen voor een bepaalde vergroting.

Het werkt als een soort loupe, of vergrootglas in net Nederlands. De extender zit tussen het objectief en de camera in en het beeld wat het objectief maakt word dus nog een keer extra vergroot voordat het naar de sensor gaat.

Wanneer je naar de foto hierboven kijkt; de linker is gemaakt zonder een extender. Het gebruikte objectief was een 135mm op een full-frame camera. Wat je ziet is wat je krijgt.
Bij de rechterfoto zat er echter een 1.4-extender tussen. Mijn brandpunt werd van 135mm dus 1.4 keer zo lang; 189mm.

Wat zijn de voordelen van een extender?

• Het brandpunt word groter. Da's het meest voor de hand liggende voordeel en daar kun je niets tegenin brengen. Een 1.4-extender geeft je 40% meer brandpunt (een 200mm word een 280mm) en een 2x-extender zelfs 100% extra (een 200mm wordt dan een 400mm).

• Je bespaart jezelf een berg geld. Objectieven met een lang brandpunt kosten geld. Soms veel geld. Een extender houdt de kosten enigzins beperkt. Met een 70-200 f/2.8 is mk II ben je ongeveer 2000 euro kwijt. Da's veel geld hoor. Met een 1.4 extender erbij heb je een bereik tot 280mm op f/4.0. Voor een bedrag van ongeveer 440 euro heb je dus 80mm meer. Als je naast je 70-200 nog een 300mm f/4.0 zou kopen, dan ben je al duurder uit; dat objectief kost bijna 1500 euro.
En wanneer je naar vaste brandpunten zoals de 300 f/2.8 of 400 f/2.8 kijkt, dan ben je al helemaal veel geld kwijt. Maar een 300mm f/2.8 en een 1.4 extender is nog altijd goedkoper dan dat je twee peperdure tele-objectieven aan zou schaffen.

• Je bespaart jezelf een berg ruimte. Zeker als je maar af en toe naar een extender zou grijpen dan is het altijd nog een stuk lichter en compacter dan verschillende objectieven.

Op alle afbeeldingen en teksten berust het auteursrecht. Gebruik zonder toestemming is niet toegestaan.
Jeroen de Jong - www.fotojeroen.nl - info@fotojeroen.nl

Wat zijn de nadelen?

Extenders hebben niet alleen voordelen. Natuurlijk zijn er ook nadelen en de vraag is of de voordelen voor jou opwegen tegen de nadelen.

• Er is vaak een stukje wat uitsteekt aan de objectief-zijde. Hiervoor moet in je objectief ook wat ruimte zijn. Heb je die ruimte niet? Dan gaat het ook niet passen. Probeer het niet, je maakt meer stuk dan dat je lief is.
Kijk in de handleiding van je objectief of het geschikt is voor een extender. Om je te helpen; bij Canon zijn de zoom-objectieven vanaf een 70-200 geschikt voor een extenders en bij de vaste brandpunten alle objectieven vanaf 135mm.

Hierboven zie je links dat er een opening is voordat het achterste lens-element van het objectief begint. In deze ruimte past dus het uitstekende stukje van de extender. In de rechterfoto zie je dat de achterkant van het objectief geen uitsparing heeft en dat je daar tegen het achterste lenselement aankijkt. Een extender gaat in dit geval niet passen. Niet doen dus want je beschadigd je objectief. Ook kan het zijn dat het achterste lens-element beweegt bij het scherpstellen. Dan is er soms wel en soms geen ruimte; ook bij deze objectieven moet je er niet zomaar een extender op schroeven.

• Daarnaast kost het licht. Een extender gaat je een verlies van licht opleveren. En er is ook bekend hoeveel licht je gaat verliezen.
Met een 1.4x-extender verlies je 1 stop licht. Met een 2x-extender verlies je 2 stops. Om mee te rekenen; heb je een 70-200 f/4.0 dan kun je met een 1.4 extender niet meer op f/4.0 fotograferen en is het minimum meteen f/5.6. Met een 2x-extender wordt dat geen f/5.6 maar zelfs f/8.0.

• De focussnelheid veranderd. Omdat een extender ervoor zorgt dat er minder licht naar de camera gaat krijgt ook de autofocussensor minder licht en is het een tikkeltje lastiger om soms te autofocussen.

• Misschien houd je zelfs geen autofocus over.
Want het is nog maar de vraag of je camera wel met het verlies aan licht om kan gaan. Niet iedere camera heeft autofocus bij een hoger diafragma. Wanneer je bijvoorbeeld een 2x-extender op een 70-200 f/4.0 zet, dan ga je naar een minimaal diafragma van f/8.0. Een 1Dx mk II zal nog wel automatisch kunnen focussen, maar een EOS 1300D kan dat niet meer. Die camera heeft minimaal f/5.6 nodig en wanneer je diafragma dankzij een 2x-convertor dan f/8.0 word, dan heb je geen autofocus meer.

Op alle afbeeldingen en teksten berust het auteursrecht. Gebruik zonder toestemming is niet toegestaan.
Jeroen de Jong - www.fotojeroen.nl - info@fotojeroen.nl

• De stabiliteit zal lastiger worden. Omdat je brandpunt behoorlijk veel langer word, zal je een grotere kans op bewegingsonscherpte door je eigen bewegingen krijgen. Je moet dus hoger in je sluitertijden gaan zitten. Samen met het feit dat de extender ook een of twee stops licht kosten kan het zijn dat het soms te donker is om uit de hand te fotograferen waar dat met een extender makkelijk gaat. Natuurlijk kan stabilisatie in je objectief (IS bij Canon en VR bij Nikon) je helpen.

• De beeldkwaliteit zal ook beinvloed worden door een extender. Je gaat er extra lenzen tussen stoppen en dat ga je merken in de kwaliteit. Het advies is ook om extenders te gebruiken op objectieven met een vast brandpunt. Omdat de kwaliteit daarvan beter is, simpel gezegd.

Wat is het verschil met tussenringen?

Dit zijn twee hele verschillende dingen. Je hebt natuurlijk (ahum) al het stuk over tussenringen gelezen.

Dan zul je weten dat er in een tussenring geen glas zit. Omdat er geen lenzen inzitten gebeurd er eigenlijk niet zoveel in een tussenring. Omdat de afstand tussen camera en objectief groter word met een tussenring zonder dat er aan het beeld gesleuteld wordt, zal de minimale scherpstelafstand kleiner worden.

Bij een extender zit er wel glas tussen en daardoor vind er een vergroting van je beeld plaats. Daarom blijft de minimale scherpstelafstand ongeveer wel gelijk. Dat is dus het verschil tussen de twee.

Op alle afbeeldingen en teksten berust het auteursrecht. Gebruik zonder toestemming is niet toegestaan.
Jeroen de Jong - www.fotojeroen.nl - info@fotojeroen.nl